

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 123.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 3. novembra 1939

Cena posamezni številki 1.50

Hrvatska lekcija

Med slovenskimi listi se skuša zadnje čase voditi nekaka polemika, če naj dobi Slovenija tudi popolno gospodarsko in finančno samostojnost. Značilno za naše razmere je že to, da je takšna polemika sploh mogoča, kajti drugod se o takšnih stvareh ne debatira, temveč se skušajo samo izvesti. Iz mnogih razlogov, tudi od nas čisto neodvisnih, nam žal ni mogoče zavzeti k tej polemiki čisto jasno svojega stališča. Zato smatramo za tem bolj potrebno, da opozorimo slovensko javnost, kako se zrcali ta polemika v drugih listih. V tem pogledu je zlasti poučen komentar, ki ga je objavil »Hrvatski dnevnik«. V njegovem zrcalu se pa tudi jasno vidi, kako tvegano je voditi polemiko o takšnih vprašanjih pred široko javnostjo, če niso bila ta vprašanja poprej podrobno proučena pred internim forumom.

»H. D.« najprej omenja, da glede samostojnosti Slovenije ni v Sloveniji enodušnosti. V polemiki, ki se je razvila v Sloveniji zaradi gospodarske samostojnosti Slovenije, se argumentira tudi s številom Slovencev, ki žive izven Slovenije v Jugoslaviji. Po trditvi ene skupine slovenskih listov je teh Slovencev približno 400.000, po mnenju druge skupine pa jih ni več kot 70.000. Očitno torej hoče ena skupina dokazati, da govori 400.000 Slovencev izven Slovenije proti finančni samostojnosti Slovenije. »H. D.« dostavlja k temu: Če je izven Slovenije res 400.000 Slovencev, potem pomeni to, da Slovenija svojih prebivalcev ne more prehraniti in da morajo iskati zanje drugod kruha. Poleg tega pa pomeni to, da morajo Slovenci voditi takšno politiko, da z namestitvijo svojih ljudi drugod v Jugoslaviji jemljejo domačinom za služek. Ne more pa dati narod sebi bolj uničujočega izpričevala, kakor če pravi, da bi mu finančna samostojnost prinesla škodo. Kajti, če bi bilo res tako, potem bi to pomenilo, da hoče ta narod živeti na račun drugih. Na drugi strani pa je zopet čudno, da kažejo beograjski listi simpatije za one Slovence, ki so nasprotniki finančne samostojnosti Slovenije.

Nato omenja »H. D.«, da so nekateri slovenski gospodarski krogi mnenja, da je v Sloveniji ogorčenje proti velikim davčnim bremenom samo bajka, ker da je Slovenija pasivna. Nekateri Slovenci da so celo mnenja, da bi bilo tvegano, če bi Slovenija dobila takšno samostojnost kot Hrvatska. To da se vidi iz plačevanja carine. Če bi namreč pobirala Zagreb in Beograd carino doma, bi Slovenija po mnenju teh ljudi imela mesečno najmanj 12 milijonov din deficit. Nekdo od teh gospodarskih strokovnjakov je celo utemeljeval svoje mnenje takole: »Ne bomo se zmotili, če rečemo, da plača pri nas posameznik, ki je plačal 100 din državnega davka, še 300 dinarjev banovinskega in občinskega davka. Za teh sto din mu je država zagotovila učitelje, profesorje na gimnazijah, profesorje univerze, poslane, senatorje, orožništvo, finance itd., dočim se banovina in občine za onih 300 din izvedle le javna dela v svoji banovini.«

Tem besedam dodaja »H. D.« naslednji komentar:

»Če bi bile te besede izrečene na kakšnem shodu, in sicer na neslovenskem shodu, bi jih razumeli. To bi bila za nas navadna demagogija, ker je smešno predpostavljati, da obstoje državni dohodki le iz direktnih davkov. Če bi se vsi državni dohodki krili le z direktnimi davki, bi morala iti država že davno v konkurz. Zato mora biti zelo slab gospodarski strokovnjak, ki je navedel proti gospodarski avtonomiji Slovenije takšne argumente. Takšna argumentacija bi se mogla uporabiti na vseh območjih drž. zajednice ter bi potem prišli do »ugotovitev«, da vsi več prejemo iz dr-

žavne blagajne, kakor pa ji daje mo, država pa ima najbrže nekega bogatega strica, ki ji vsak mesec pošilja denar, da plača to, kar zapravimo mi kot njeni razvajeni otroci.

Daleč smo od misli, da se mešamo v slovenske zadeve. Nas se tiče to vprašanje le v toliko, kolikor bi nas ev. zadevalo gospodarsko. Po uredbi o banovini Hrvatski moramo dobiti mi finančno in gospodarsko samostojnost, ker smo zavezani prispevati zajednici samo za zajedniške posle in potrebe, med katere pa ne spadajo posebne gospodarske potrebe Slovenije. Imajoč le dobre želje za slovenski narod, smo gotovi, da

gledajo prav tako na to vprašanje tudi Srbi, v kolikor so tangirani njih gospodarski interesi. Odraka-joč se gospodarski samostojnosti bi se odrekla Slovenija tudi politični samostojnosti, ker privede vsaka gospodarska odvisnost tudi do politične odvisnosti. Ne more se zamisliti politična avtonomija brez gospodarske avtonomije...«

Tako »Hrvatski dnevnik«. Mi slimo, da se v njegovem zrcalu dovolj jasno vidi, kako je treba presojudati našo dosedanja domačo polemiko o bodoči gospodarski in finančni samostojnosti Slovenije. Brez škode za svoj ugled bi si mogli lekcijo »Hrvatskega dnevnika« prihraniti!

špekulacije, ker se ta njega sploh ne tiče.

Sleparije ostajajo nekaznovane

Navedli smo dva primera le iz ene doline. Takšni primeri pa se dogajajo povsod po Sloveniji in v vedno večjem številu. Na debelo se slepari na ta način kmetsko ljudstvo in spravljajo ob trdo zaslu-ženi denar. A nihče se ne gane, da bi napravil tem sleparijam konec!

Seveda je po izvršeni kupčiji preganjanje krošnjarja zelo težavno, ker krošnjar nikdar ne pove svojega imena. Tudi če osleparjeni ovadi krošnjarja, je ovadba navadno brez učinka, ker je takrat krošnjar že bogzna kje pri novem poslu. Da bi se pa krošnjar zasledil pri samem poslu, je tudi skoraj nemogoče.

Dogaja se pa tudi, da se ljudje boje ovaditi krošnjarje, ker so ti nasilni in ker se boje njih maščevanja. Ta strah je tudi upravičen. Saj je tudi že naš list navedel konkretne primere, ko so grozili krošnjarji s samokresi celo funkcionarjem združenj.

Proti krošnjarskim sleparjem in proti krošnjarski nadlogi zato ni drugega sredstva, kakor da se začne z energičnimi ukrepi zatirati vsako nelegalno krošnjarstvo. Kjer vozi s seboj krošnjar manufakturno blago, je treba takoj krošnjarja prijeti, ga kaznovati, blago pa zapleniti! Naravnost eksemplarične kazni so potrebne, da se napravi že enkrat tej nadlogi konec! Ne le trgovci, temveč tudi vse podeželsko ljudstvo bo oblastem hvaležno, če ga bodo rešile pred krošnjarskimi sleparijami!

Novi triki krošnjarjev

Na debelo se slepari kmetsko ljudstvo

Za neurejenost naših razmer pač ni težjega dokaza, kakor je krošnjarska nadloga. Kajti če bi se pri nas spoštovali zakonski predpisi, potem te nadloge že davno ne bi smelo več biti. Po teh predpisih je n. pr. krošnjarjenje z manufakturnim blagom sploh prepovedano. Prav tako je prepovedano krošnjarjenje v obmejnih krajih. Te določbe pa se dan na dan kršijo z največjo neženiranostjo in nihče se ne gane, da bi te grde kršitve zakona preprečil.

Krošnjarstvo, v svoji navadni obliki, je nadalje naravnost tip nelegalne trgovine. Ze samo to dejstvo je zadostno velik razlog, da bi oblastva energično nastopila proti krošnjarstvu in v zaščito legalne trgovine. Če že ne iz drugega razloga, pa zato, da se zaščiti interesi državne blagajne, ki potrebuje denarja in ko bi morala resignirati na davke legalne trgovine. Toda pri nas je mogoča celo takšna neverjetnost, da se blagohotno tolerira nelegalna trgovina, ki ne plačuje nobenih davkov, z vso strogostjo pa postopa proti legalni trgovini, ki v redu plačuje svoje davčne obveznosti. In to celo sedaj, ko država tako nujno potrebuje denarja in ko bi morala oblastva z vso strogostjo gledati na to, da se nihče ne odtegne svoji davčni dolžnosti, še manj pa, da bi smel s tem uničevati vestne davkoplačevalce.

Ponovno pa smo tudi opozorili oblastva še na druge slabe strani krošnjarstva ter zlasti poudarili, da bi morala oblastva nastopiti proti krošnjarjem že zato, da se napravi konec brezvestni slepariji ljudstva. Tako smo lani s konkretnimi dejstvi opozorili, kako se izrabljali krošnjarji lani nesrečo češkoslovaškega naroda in se izdajali kot iz Češkoslovaške pobegli tekstilni trgovci, ki bodo prodajali svoje blago skoraj zastoni. Na stotine ljudi je bilo takrat na ta način osleparjenih. Toda trik krošnjarjev na račun ljudskih simpatij do češkoslovaškega naroda se je obnesel, ker pač oblastva niso storila svoje dolžnosti.

Ali je potem čuda, če je sedaj ta trik oživel znova, le še izpopolnjen in še bolj prefrigano izdelan?

Tako nam poročajo iz Savinjske doline:

Te dni se prevažajo po Savinjski dolini z avtom trije krošnjarji. Eden od teh se izdaja za Poljaka ter pripoveduje kmetom, da je pri pobegu iz Poljske pripeljal v Jugoslavijo vagon raznega blaga, ki ga namerava prodati podeželske-

mu ljudstvu. En tovorni avto tega blaga da prispe, že v nekaj dneh v bližnji trg, nakar se bodo prodajali žepni robci po 50 par, nogavice po din 2.—, lepe brisače po din 3.—, po isti ceni tudi namizni prti, razno spodnje perilo pa po din 5.—. Krošnjarji sprejemajo naročila za te predmete takoj, vendar pa ima kupec pravico do naročila le takrat, ako odkupi eden ali več kosov manufakturnega blaga, ki jih vozijo krošnjarji s seboj. Cim več takih kuponov kupec kupi, prodajajo se po 400 dinarjev (!), tem več lahko naroči prej omenjenih predmetov. Kupčije se prav imenitno razvijajo, saj je kmetom mnogo na tem, da si zagotove pravico do kolikor mogoče večje količine nogavic in perila po omenjenih smešno nizkih cenah. Vsi ti kupei pa seveda zaman pričakujejo prihoda napovedanega avtomobila z naročenim blagom, ker tega avtomobila ni in ni. Ta avtomobil je bil le vaba za lahkoverno ljudstvo, ki takoj nasede vsakemu triku in vsaki slepariji krošnjarjev. Z lahkoto so se s tem trikom krošnjarji rešili svojega blaga, osleparjeno ljudstvo pa zbira kupone in čaka na avtomobil s poljskimi brezplačnim blagom. Krošnjarji pa se smejejo ljudski lahkovernosti, ki ne pomisli, da Poljaki pač ne bi reševali iz Poljske v najtežjih okoliščinah blaga zato, da bi ga zastoni darovali po Savinjski dolini.

Glede takoj kupljenega in plačanega manufakturnega blaga pa se je izkazalo, da je vreden tak kos, ki ga krošnjarji prodajajo po din 400.—, največ din 200.—. Zaslужek krošnjarja znaša torej pri vsakem kosu din 200.— ali 100%.

Tako delajo krošnjarji na račun ljudske lahkovernosti masne dobičke in to v času, ko je bila izdana uredba o zatiranju draginje, ki naj takšno odiranje ljudstva prepreči. Očividno pa ta uredba za krošnjarje ne velja, temveč le za vestne trgovce.

Ali pa se bodo vsaj sedaj oblastva zganila in nastopila proti krošnjarjem in njih sleparijam?

Drugi trik

Pa tudi na druge načine sleparijo krošnjarji, kakor nam poroča prijatelj lista:

»Pred nekaj dnevi se je zglašil pri neki kmetici v Savinjski dolini krošnjar ter jo prosil, da mu posodi 2000 din. Prevzeti ima baje večjo množino blaga na bližnji pošti, pa mu manjka za pre-

vzem prej omenjena vsota. Kmetici je zastavil več kosov manufakturnega blaga ter obljubil, da bo posojeni denar vrnil že takoj drugi dan. Kmetica je krošnjarju izročila 2000 din, krošnjar pa je izginil čez hribe in doline. Kasneje se je izkazalo, da je ves kup zastavljenega blaga vreden največ 1000 din. Da se ne bo mislilo, da je bilo blago pristransko ali pre-nizko ocenjeno, je ocenil blago krojač v kraju.«

Tako je bila kmetica ob 1000 dinarjev, krošnjar pa se je s tisočakom v žepu smejal i kmetici i njeni lahkovernosti, pa tudi davkarji, ker mu ni bilo treba plačati od bogatega »zaslužka« niti pare davka. Smejati pa se je tudi uredbo o zatiranju draginje in brezvestne

V Maribor podružnico Poštne hranilnice!

Sporazum med Hrvati in Srbi je sprožil celo vrsto vprašanj, ki jih bo treba v najkrajši bodočnosti urediti. Predvsem gre za vprašanje večje samostojnosti Slovenije, kar že logično sledi ne le iz samega sporazuma, temveč tudi iz uredbe o ustanovitvi banovine Hrvatske. Določila te uredbe se morejo raztegniti tudi na druge banovine in imenovana je tudi že komisija, ki naj izdela načrt za ustanovitev slovenske banovine.

Tudi v slovenski javnosti se že živahno razpravlja o raztegnitvi določil uredbe o ustanovitvi banovine Hrvatske na dravsko banovino. V zvezi s tem so oživila tudi razna vprašanja, ki so jih postavili slovenski gospodarski ljudje že davno in katerih rešitev bi znatno olajšala gospodarski razvoj Slovenije.

Med temi vprašanji je treba tudi omeniti vprašanje ustanovitve podružnice Poštne hranilnice v Mariboru. Ta zahteva je bila že večkrat postavljena, a se kljub njeni tehtnosti ni mogla izvesti. Vse pa kaže, da je sedaj čas za uresničitev te zahteve ugodnejši. Zato so gospodarski krogi severne Slovenije znova postavili to zahtevo ter začeli akcijo za izvedbo te zahteve. To je le naravno, ker je zahteva po ustanovitvi podružnice Poštne hranilnice v Mariboru tako utemeljena, da bi se morala izvesti tudi v primeru, če bi ostala notranja ureditev Jugoslavije popolnoma nespremenjena. Zato je tem bolj naravno, da se je vsa akcija obnovila.

Že večkrat, in celo še letošnje pomlad, je Združenje trgovcev za mesto Maribor pokrenilo akcijo za ustanovitev podružnice Poštne hranilnice za severno Slovenijo s sedežem v Mariboru. Poštnemu ministru je bila predložena obširna in dokumentirana vloga o potrebi ustanovitve take podružnice v središču bivše Štajerske. Vloga je poudarjala med drugim, da je Maribor najvažnejše obmejno mesto v Jugoslaviji, vrata na Balkan, ki jih pasira vsak dan velika množina blaga in na stotine potnikov, predvsem inozemcev. Tujski promet se razveseljuje razvoja. Vojna je sicer tujski promet zavrla, a to le prehodno, ker pač ne bo trajala vedno. Poleg tega je Maribor tudi gospodarsko važno središče. Za sadje je Maribor eno glavnih izvoznih središč, a tudi za izvoz lesa in drugih predmetov največje važnosti. Maribor je končno industrijski center Slovenije in zavzema glede tekstilne industrije vsekakor prvo mesto v državi.

Če je Poštna hranilnica ustanovila podružnice v gospodarsko mnogo manj razvitih mestih Jugoslavije, kakor v Skopju, Podgorici in Sušaku, ni dvoma, da je potreba po tako važni gospodarski ustanovi še večja v severni Sloveniji. V Mariboru je poštno-čepkovni promet zelo velik. Po zanesljivih podatkih je bilo lani češkoslovenskih in hraničnih vplačilnih enot dober četrt milijona v znesku okroglih 402 milijonov dinarjev. Izplačilnih enot je bilo približno

104.000 v znesku 460 milijonov dinarjev. Skupaj je torej bilo čekovnega in hranilnega prometa 862 milijonov dinarjev. Ne manjka nam, kakor se vidi iz teh števil, mnogo, da bo Maribor kmalu dosegel eno milijardo dinarjev prometa. Tega zneska prej omenjene podružnice Poštne hranilnice ne dosegajo. Že zaradi sedanjega poštno-hranilničnega prometa bi moral dobiti podružnico Poštne hranilnice.

Da je Maribor važna gospodarska postojanka, se vidi tudi iz tega, da imamo že od prejšnjega dalje podružnico Narodne banke, ki je gotovo ne bi bilo, ako ne bi bilo gospodarsko življenje pri nas tako dobro razvito. Tem manj razumljivo bi zato bilo, če se ne bi ustreglo splošni želji gospodarskih ljudi severne Slovenije in ne ustanovila v Mariboru podružnica Poštne hranilnice. A. B.

Navodila trg. ministra za preselitev trgovin iz vasi v mesta

Trgovinski minister dr. Andres je podpisal navodila glede preselitve trgovin iz vasi v mesta na podlagi § 400. obrtnega zakona. Po tem navodilu more imetnik trgovine z mešanim blagom na vasi, ki hoče preseliti svojo trgovino v mesto, opravljati v mestu vse one posle, s katerimi se je bavil na vasi v okviru svoje trgovine z mešanim blagom, če dobi posebno dovoljenje za vsako posamezno stroko. V primerih pa, ko za premestitev obrata zadostuje samo prijava na podlagi dovoljenja za opravljanje trgovine z mešanim blagom, katero dovolilo je dobil na vasi, more v mestu opravljati posle samo ene trgovske stroke. To pa zato, ker po običajih, ki vladajo v mestih in ki se morajo glede obsega posameznih trgovskih strok smatrati kot norma v zvezi s § 140. obrtnega zakona, ni dovoljeno, da bi se mogli na podlagi samo enega pooblastila opravljati posli več trgovinskih strok. Imetnik takšnega obrata na vasi ali v manjšem kraju ne more govoriti niti o pridobljeni pravici, po kateri bi smel opravljati svojo trgovino z mešanim blagom. Njegova pravica mu je bila dana samo v mejah veljavnih predpisov. V zvezi s prej omenjenimi trgovskimi običaji, ki vladajo danes v večjih mestih, ne bi mogel dobiti trgovec iz vasi tudi pooblastilo za opravljanje enakega obrata v večjem mestu. Zato pa tudi ne more dobiti te pravice s preselitvijo svojega obrata iz vasi v mesto.

Za poglobitev trgovinskih zvez z Egiptom

Tvrda Albert Seeger, R. Giurgevich Suss, Alexandrie, P. O. B. 2014 ima večjo komisijsko trgovino v Aleksandriji s podružnico v Kairu. Obrat obstoji v Aleksandriji že nad 50 let in je zato odlično uveden pri vseh trgovskih krogih. Ker je tvrda zastopala po večini nemške tovarne, s katerimi so sedaj poslovne zveze prekinjene, želi navezati poslovne zveze s tovarnami in izvozniki v Jugoslaviji. Lastnik tvrde je R. Giurgevich, ki se priporoča vsem našim poslovnim krogom za navezovanje stikov z Egiptom. Tvrda dopisuje v srbohrvaškem jeziku.

Iz združnega registra

Iz upravnega odbora »Croatie«, zavarovalne zadruge, se črtajo: dr. Vladimir Nikolić, Stjepan Grabar, Mirko pl. Antolković, arh. Vjekoslav Heinzl in arh. Janko Holjac, vpišejo pa se: Rudolf Erber, Franc Kukuljević Sake, Mr. Josip Salopek, dr. Ivo Spevec in prof. inž. Gjuro Stipetić.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo »Zadruga za zavarovanje živine« v Loškem potoku. Likvidatorji so dosedanja člani načelstva.

Perspektive našega gospodarstva

Izjava trgovinskega ministra dr. Andresa

Trgovinski minister dr. Andres je sprejel novinarje ter jim podal daljšo izjavo o razvoju našega gospodarstva ter o perspektivah njegovega bodočega razvoja. Med drugim je dejal:

Mesec oktober je bil mesec trgovinskih pogajanj. Od 14. do 24. oktobra je bilo podpisanih nič manj kot 5 trgovinskih pogodb. Tako je bila sklenjena 16. oktobra trgovinska pogodba z Nemčijo, 18. z Grčijo, 21. s Švico in 24. oktobra z Italijo. Z Bolgarsko pa smo v tem času položili temelje za gospodarsko sodelovanje v nekaterih vprašanjih. Istočasno smo pripravili pogajanja z Rumunijo, Francijo in Madžarsko. Ta pogajanja se začno v kratkem. Enake aktivnosti dosedaj še nismo nikdar dosegli. Ta pogajanja nam niso dala le jasne slike o našem položaju v mednarodni trgovini, temveč nam omogočajo tudi, da premagamo razne težave, ki so nastale od avgusta dalje. Zato je potrebno, da pregledamo stanje v posameznih sektorjih našega gospodarstva.

Izvoz žita

Letos smo imeli relativno dobro žetev pšenice, a zelo slabo žetev koruze, ki letos ni izvozni predmet. Izvozni višek pšenice more doseči kljub povečani potrošnji doma in ušvarjanja zalog višino približno 35.000 vagonov. Dosedaj smo izvozili že 12.700 vagonov. Poleg tega pa smo že sklenili ugodne zaključke za dobavo 10.000 vagonov pšenice, večinoma v Italijo in Nemčijo. Zaloge pšenice, ki jih je zbral Prizad so torej že angažirane ali za domačo potrebo ali pa za izvoz. Žito se sedaj prevzema živahneje, kar olajšuje položaj dobaviteljev. Ker je ponudba na domačem trgu minimalna, so se cene izravnale z intervencijskimi, v Slavoniji in Sremu pa jih celo prekoračile. Iz tega se vidi, da so bili policijski ukrepi, ki so se predlagali, nepotrební. Imel sem prav, da nisem teh ukrepov sprejel.

Sadni trg

Proizvodnja suhih češpelj je v državi večja, kakor se je pričakovalo. Moremo računati, da bo dala Bosna okoli 3500 do 4000 vagonov, Srbija pa okoli 3000 vagonov. Z dodatnimi kontingenti smo si zagotovili za izvoz v Nemčijo 2300 vagonov. Zato je mogel začeti nakupovati Prizad češplje in jih je dosedaj že nakupil 960 vagonov. Kljub velikim ponudbam pa so cene v skladu z intervencijskimi, kar je potrdila tudi anketa, ki smo jo organizirali. Brez intervencije Prizada pa bi cene doživele polom. Z zadovoljstvom pa moremo konstatirati, da je kakovost češpelj odlična in da so češplje tudi odlično posušene. Ne pomnimo še, da bi bila pri nas kakovost češpelj tako dobra. To je v mnogem zasloga Prizada, ki je s strogimi pogoji pri prevzemanju blaga ter s postavitvijo sušilnic mnogo pripomogel k zboljšanju kakovosti. Dobra kvaliteta nam bo tudi olajšala plasiranje naših češpelj na novih trgih, tako v severnih državah, Nizozemski in Franciji, ker srednja Evropa ne more prevzeti vsega našega presežka. Pogoje za izvoz češpelj v te države je Prizad že izdelal.

Trg z živino

Pogajanja z Nemčijo, Italijo in Švico so znatno zboljšale perspektive za naš izvoz živine v te države. Ker smo si zagotovili ravnovesje v plačilnem prometu z Nemčijo, je mogel Zavod za pospeševanje zunanje trgovine skleniti ugodne pogodbe, ki nam jamčijo,

da bomo mogli do konca leta izvoziti 30.000 živih svinj, 15.000 zaklanih, 300 vagonov masti, 100 vagonov slanine, 115 vagonov mangelic in 5000 glav goveje živine. Z Italijo, s katero imamo ugodno plačilno bilanco (naš pasivni saldo znaša nad 130 milijonov din) smo sklenili pogodbo, po kateri bomo izvažali tedensko po 800 goved, od česar odpade 360 glav na lažje živali. Z Nemčijo in Italijo so bili tudi storjeni poskusi, da se omogoči izvoz lažje goveje živine (buš). Uspešen izid teh pogajanj bo znatno olajšal položaj v krajih, ki dosedaj skoraj nič niso izvažali živine. Dogovor s Švico predvideva izvoz 4000 živih svinj, od tega eno tretjino mesnatih. Izvoz mesnatih živali bo zlasti koristil Hrvatski. Izvoz v Češko-Moravsko (po 1000 svinj tedensko) je slabši zaradi neugodnega plačilnega prometa. Pogodbe, ki smo jih sklenili, omogočajo ohranitev rentabilnih cen. To pomeni, da moremo doseči proizvajalci na domačih trgih za govejo živino najboljše kakovosti po 6-50 do 7 din, za svinje pa od 9-50 do 10 din za kg žive teže. Sedanje cene se tudi gibljejo v teh mejah.

Lesni izvoz

Razmere za izvoz lesa niso bile najbolj ugodne, poleg tega pa je bil izvoz oviran tudi zaradi pomanjkanja vagonov. V Nemčijo bomo mogli izvoziti v zadnjem letenjem četrtletju stavbenega lesa za 3 milijone RM. Izvozni lesni kontingent v Italijo je bil povečan od 153 na 195 milijonov lir. Cene, ki jih dosežemo na teh trgih, se morejo smatrati kot ugodne. Je pa tudi upanje, da bomo mogli les izvažati v Francijo, Anglijo in Španijo. Pogajanja s Francijo in Španijo, ki so že na pragu, nam bodo vsekakor prinesla nekaj uspehov.

Vprašanje našega uvoza

V vseh svojih pogajanjih smo si prizadevali ne samo, da zagotovimo izvoz svojih predmetov, temveč tudi uvoz onih predmetov, ki jih potrebujemo. V uvozu so zaradi vojnih dogodkov nastale težave, ki bi mogle otežiti našo gospodarsko delavnost. Zato smo morali posvetiti temu vprašanju vso pozornost. V odnosajih s klijentskimi državami je ta problem tem pomembnejši, ker zavisi o njegove rešitve plačilo naših terjatev za naš izvoz. Z Nemčijo je popolno ravnovesje v zamenjavi blaga zagotovljeno. Že sedaj ne povzroča naš aktivni saldo v

višini 10 milijonov RM nobenih skrbi. Nemčija nam bo še nadalje dobavljala vse blago razen tekstilnega. V nadomestilo za tekstilno blago pa bomo mogli uvažati premog, koks, stroje in vozila. Iz Italije bomo mogli uvažati vse vrste blaga in tudi bombažno predivo, kar je za nas zlasti pomembno. Ravno tako smo ugodno rešili vprašanje uvoza z Grčijo. Neugodno pa je naše stanje v plačilnem prometu s Češko-Moravsko, a upamo, da bomo tudi to vprašanje ugodno rešili. Se nereseno pa ostaja vprašanje uvoza nekaterih surovin kakor bombaža, volne, železa itd. Nekatere ukrepe smo že storili, da zagotovimo te surovine naši industriji, pogajanja z deviznimi državami pa nam bodo tudi glede surovin prinesla zboljšanja. Glede bencina in nafte se začno ta teden pogajanja z Rumunijo. Zaenkrat je uvoz nafte normalen.

Revizija kartelnih dogovorov

V tem tednu je bil obnovljen pravilnik o reviziji kartelnih sporazumov ter je bila s tem uredba o kartelih spravljen v sklad z uredbo o zatiranju druginje in brezvesne špekulacije. S tem pravilnikom je bil storjen za našo kartelno politiko važen preobrat, ki se kaže v naslednjem: 1. Uvaja se preventivna kontrola nad spremembami kartelnih dogovorov glede cen in prodajnih pogojev. Če se cene dvignejo ali poslabšajo dobavni pogoji, morajo karteli dokazati upravičenost teh odredb. 2. Ustanavlja se odbor, ki predlaga trgovinskemu ministru ukrepe za razveljavljanje neupravičenih ukrepov kartelov. Namen tega pravilnika je, da se prepreči neupravičeno dvigovanje cen ter da se okrepi kontrola nad delovanjem kartelov in monopolov v državi.

Glede podaljšanja ugodnosti tvornici aluminija

Je dejal trgovinski minister, da je ta tvornica izvršila pravočasno vse svoje obveznosti do države ter naročila tudi stroje v tujini za povečanje svoje proizvodnje. Zaradi vojne se ti stroji še niso mogli uvoziti v državo. Država je zelo zainteresirana na povečanju proizvodnje aluminija, ki je danes ena najbolj cenjenih kovin na svetu. Povečanje te tvornice se more smatrati kot povečanje naše plačilne kapacitete v inozemstvu.

S tem je minister dr. Andres zaključil svojo izjavo.

Politične vesti

Grški kralj je imel pred novim imenovanimi grškimi oficirji govor, v katerem je dejal: Če bo treba, se bo grški narod branil na suhem, na morju in v zraku. Pripravljenost grškega naroda, da brani svojo neodvisnost, se vidi iz tega, da je zbral grški narod prostovoljno 600.000 funtov za okrepitev grškega letalstva.

Veliko diplomatično aktivnost razvija Italija na Balkanu. Tako bo v kratkem podpisana prijateljska pogodba med Grčijo in Italijo. Vest, da bi se pri tej priliki izvršila tudi korektura meje v Albaniji, ni resnična.

Končana so pogajanja zaradi sklenitve nenapadalnega pakta med Italijo in Turčijo. Italija pa se pogaja še z drugimi balkanskimi državami o sklenitvi podobnega pakta. Tako se poroča iz Sofije, da potekajo italijansko-bolgarski razgovori zaradi sklenitve nenapadalnega pakta ugodno.

Velike izpremembe so se izvršile v italijanski vladi, vojski in vodstvu fašistične stranke. Na Mussolinijev predlog je sprejel italijanski kralj ostavko ministrov Lanti-

nija, Alfieri, Guarnerija, Rossolinija, Bennija, Cobol-Giglia, na novo pa imenoval ministre Rizzija, Tavolinija, Riccardija (za devize in valute), Tassinarija, Host-Venturija in Serena. Odstopil je nadalje še gen. štaba gen. Pariani, na njegovo mesto pa je bil imenovan maršal Graziani. Odstopil je nadalje gen. tajnik fašistične stranke Starace, ki je bil imenovan za šefa gen. štaba fašistične milice, za gen. tajnika fašistične stranke pa je bil imenovan general fašistične stranke Ettore Muti.

Te velike spremembe v vodstvu italijanske politike se splošno komentirajo kot znak, da se je okrepila struja, ki zagovarja ohranitev nevtralnega stališča italijanske politike ter okrepitev pozicije italijanske vojske. Maršal Graziani velja kot velik prijatelj maršala Badoglia. Bivši ministri Alfieri, Guarneri, šef gen. štaba Pariani in gen. tajnik fašistične stranke Starace so veljali kot vneti zagovorniki najožjega sodelovanja z Nemčijo.

V Nemčiji pa upajo, da te izpremembe ne bodo niti najmanj vplivale na nadaljnje stališče Italije v sedanjem evropskem konfliktu. V Berlinu tudi pravijo, da je treba sedanje spremembe razumeti le kot ukrep, ki naj prepreči birokratizacijo fašističnega režima in kot

oživljenje njegove aktivnosti. Značilno je, da se v nemških poročilih iz Rima prvič govori o italijanski nevtralnosti, dočim se je dosedaj označevala italijanska politika kot politika čakanja v strogi pripravljenosti ter se je o Italiji pisalo samo kot o zavezniški državi.

Ustanovil se je francosko-angleški parlamentarni odbor, ki bo služil kot izhodišče za sklenitev zavezniškega pakta med obema državama. Obe državi se bosta zavezali, da ne bosta sklenili separatnega miru z Nemčijo. Novi pakt naj bo odgovor na nemško propagando, ki naglašala, da niso interesi med Francijo in Anglijo istovetni.

Chamberlain je podal v četrtek svoje običajno tedensko poročilo. Naglasil je, da je položaj na fronti ugoden, da so Angliji ta teden potopili zopet več podmornic. Zlasti pa je naglasil veliko enotnost vsega britanskega imperija, ki se še najbolj kaže v veliki pomoči, katero čisto prostovoljno nudijo dominioni Angliji.

Nemško vojaško poročilo z dne 31. oktobra pravi, da so nemške čete prodrle na francosko ozemlje in da so sedaj tik pred Maginotovo črto. Kje se je zgodil ta prodor, poročilo ne pove. Francosko poročilo pa pravi, da so Nemci bombardirali nekatere vasi za francosko fronto in da so bila pri tej priliki sestreljena štiri nemška letala. O prodoru ne govori francosko poročilo.

Nemška ofenziva na zapadu je baje odgodena, ker so generali prepričali Hitlerja, da bi zahtevala veljanske žrtve, a dala majhen učinek.

V Moskvi se je začelo v terek zasedanje sovjetskega vrhovnega sveta, ki je nekak sovjetski parlament. Uvodoma je podal Molotov ekspozice o sovjetski zunanji politiki. Poudaril je, da so se zgodile v mednarodni politiki velike spremembe, ki se zlasti kažejo v treh dejstvih: Med Nemčijo in Sovjetsko unijo je bila podpisana nenapadalna pogodba, ki da je napravila konec nenormalnim razmeram med obema državama. Med obema državama da so nastali prijateljski odnosi, ki se bodo še poglobili. Drugo dejstvo je vojaški polom Poljske, ki je prenehala obstojati. Tretje veliko dejstvo pa je vojna, ki je nastala v Evropi. Vojna med Nemčijo in Francijo ter Anglijo je še v prvi stopnji in se še ni prav razvila. Vojna bo brez dvoma ustvarila velike spremembe v mednarodnem položaju. Stare formule, na katere smo se navadili, so propadle in tako je dobil tudi nojm napadelec čisto nov pomen. Nemčija želi, da se vojna neha, Francija in Anglija pa da hočeta vojno nadaljevati. Vloge so torej zamenjane.

Obnoveitev Poljske da je nesmisel in zato je tudi nesmisel nadaljevati vojno, da bi se obnovila nekdanja Poljska. Ne samo nesmisel, temveč že zločin pa je nadaljevati vojno zato, da bi se zrušil hitlerizem in zmagala demokracija. Če vodita Francija in Anglija še nadalje vojno, potem tega ne delata iz ideoloških razlogov, temveč zato, da ne dobi Nemčija kolonij. Pogodba z Nemčijo nalaga Sovjetski uniji, da ostane nevtralna. Po hodi rdeče vojske proti Poljski da ne nasprotuje nevtralnemu stališču Sovjetske unije. Na koncu svojega govora je Molotov izjavil, da se bo prijateljstvo sovjetske unije in Nemčije še poglobilo.

Glede Finske je dejal Molotov v svojem govoru, da je Sovjetska unija zainteresirana v Finskem zalivu da pa ne zahteva od Finske Alandskih otokov. Vse govorice o nekih sovjetskih zahtevah proti Švedski in Norveški da so nesmisel. Sovjetska unija želi skleniti s Finsko pakt o medsebojni pomoči, ki ga pa Finska odklanja, ker nasprotuje njeni nevtralnosti. Finska je tudi odklonila sovjetski predlog o zamenjavi ozemlja pri Leningradu za ozemlje v Kareliji. Enako je odklonila odstop nekaterih otokov v Finskem zalivu. Samo nekaj sovjetskih zahtev je sprejela. Sovjeti da niso nikdar ogrožali neodvisnosti Finske.

Vrhovni svet sovjetrov je sprejel za sedanje zasedanje naslednji dnevni red: 1. zunanja politika Sovjetske unije; 2. izjava pooblaščenih komisij narodnih predstavništev zapadne Ukrajine ter Bele Rusije.

Zaradi Molotovega govora se je napetost med Finsko in Sovjetsko unijo povečala. Finska delegacija je prišla že v tretjič v Moskvo, kjer pa ni mogla priti v stik z vodilnimi sovjetskimi osebnostmi. Predsednik finske republike je podelil generalu Mannerheimu diktatorska pooblastila za primer vojne.

Pri volitvah v Švici so izgubili komunisti oba svoja dosedanja mandata. Sicer niso prinesle volitve skoraj nikakih sprememb.

Nizozemska je proglasila v nekaterih obmejnih okrajih obsedno stanje.

Navodila trg. ministra o poslovanju trgovcev z živino

Trg. minister je na vprašanje, če smejo trgovci z živino, ki imajo pooblastilo za opravljanje trgovine z živino v stalnem kraju, obiskovati živinske sejme izven sedeža njih obrata in tu ne samo kupovati živino, predpisal navodila, v katerih ugotavlja to pravico trgovcev ter pravi:

Ugotavljajoč to pravico trgovcev z živino je treba naglasiti, da morajo takšni trgovci na temelju svojega pooblastila vse svoje poslovanje opravljati v glavnem v sedežu svojega obrata, ne morejo pa na temelju pooblastila, ki ga jim je izdala določena oblast vse svoje poslovanje opravljati v kraju, ki je izven območja te oblasti, ker bi to pomenilo opuščanje poslovanja v mestu sedeža njih obrata in brezpravno opravljanje tega posla v drugem kraju. Smejo pa hoditi na sejme ter tam kupovati in prodajati.

Nadalje je treba naglasiti v zvezi z odst. 3. toč. 2. uredbe o zatiranju druginje, da trgovci z živino nimajo pravice, da bi prihajali na določen živinski sejem, da tu kupijo živino in jo v istem kraju za čas trajanja sejma ali tržnega dne preprodajo.

Le zakaj se ne more izdati takšno navodilo malo bolj jasno?

Načrt nove uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov

Minister dr. Čubrilovič je izjavil novinarjem, da je njegov referat o novi uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov že pred gospodarsko-finančnim odborom ministrov. Referat je izdelal na podlagi sklepa ministrskega sveta, da pripravi kmetijsko ministrstvo material za revizijo dosedanjih predpisov o likvidaciji kmetijskih dolgov. Ta reforma naj bo, kakor je naglasil minister dr. Čubrilovič, dokončna in definitivna. Izhodna točka nove uredbe naj bo, da sta dve vrsti kmetovalcev: v prvi skupini so mali kmetovalci, katerih dolgovi ne presegajo 50.000 din. v drugi skupini pa so srednji in večji kmetovalci, katerih dolgovi presegajo 50.000 din. Prvih kmetovalcev je 715.847, njih skupni dolgovi pa znašajo 2.189,3 milijona din, drugih kmetovalcev pa je 16.338, njih skupni dolgovi pa znašajo 606,9 milijona din.

Dr. Čubrilovič je naglasil, da se mora vprašanje kmetijskih dolgov rešiti tako, da bodo varovani interesi kmetijskega kreditnega združenstva ter interesi malih vlagateljev, da bi se v resnici zaščitila socialna pravica. (Kaj pa je za interesi malih trgovcev in obrtnikov, ki so tudi potrebni, da se nanje vsaj malo ozre socialna pravica in da ne bodo spet oni žrtve kmetijske zaščite?)

Naglašja se, da se opaža tendenca, da bi država prevzela vse dolge male kmetovalcev. Prav lepo! Toda tudi trgovcem in obrtnikom bi bilo treba pomagati, da jih sedanje težke razmere ne starejo. To tem bolj, ker zahtevajo trgovci mnogo manj in bi bili zadovoljni, če bi jim država priskrbeli vsaj cenene kredite, ki pa jih ne bi bilo treba črtati, ker bi jih trgovci poravnali. Upamo zato, da se bodo tudi potrebe malih trgovcev in obrtnikov upoštevale.

Ne pošiljajte živil s pošto v inozemstvo

Devizna direkcija Narodne banke sporoča:

Obveščajo se vsi, ki naslavlajo svoje pošiljke v inozemstvo, da je odbor za izvoz pri Narodni banki v soglasju s finančnim ministrom izdal odlok, da se prepove pošiljanje poštinih pošilk, ki vsebujejo življenjske potrebščine in vse druge proizvode, ki so bodisi delno ali pa v celoti tujega porekla. Izrečno je prepovedano pošiljati v poštinih zavitkih kakor tudi v za-

vitkih pod označko »vzorec brez vrednosti« v inozemstvo pošiljke, ki vsebujejo kavo, čaj, kakao, poper in ostale začimbe, dalje čokolado, riž, milo, volnene in bombažne stvari, tkanine, platno, svilene tkanine, usnjene izdelke itd. Carinarnicam je bil izdan nalog, da vrnejo vse pošiljke, ki so bile poslano v tujino in ki vsebujejo takšne stvari. Zato se opozarjajo vsi zainteresirani, da ne oddajajo na poštah pošilk s takšno vsebino, da ne bi imeli nepotrebnih stroškov in da ne bi izgubljali časa, ker bodo vse takšne pošiljke pošiljateljem vrnjene.

Znižana tarifa za pošiljanje sadja po pošti

Da bi se povečala potrošnja sadja, je znižalo poštino ministristvo tarifo za poštne pošiljke s sadjem.

Za pakete s svežim sadjem se plača taksa pri teži do 6 kg 5 din, od 6 do 9 kg 8 din, od 9 do 12 kg 10 din brez drugih taks. V težjih paketih od 12 kg se sadje ne sme razpošiljati. Paketi smejo vsebovati le sveže domače sadje kakor češnje, jabolka, hruške, grozdje,

Najboljša kakovost-zadovoljni odjemalci!

Preporočajte torej:

MAGGI-jeve izdelke za juhe

marelice, češnje, višnje, kutine, sveže fige, limone in pomaranče ter kostanj, lešnike, mandeljne in orehe v lupinah. Z eno spremnico se lahko odpošljejo trije paketi, če so od istega pošiljalca in naslovljeni na enega in istega sprejemnika. Te tarife veljajo od 1. maja do 15. decembra vsakega leta.

Davčna zavezanost družb z omeji. jamstvom

Važna okrožnica vsem finančnim direkcijam

»Finansijski zbornik« z dne 26. oktobra je objavil naslednjo važno okrožnico davčnega oddelka finančnega ministristva na vse finančne direkcije:

»Davčni oddelek je v zadnjem času opazil, da se je pojavila tako pri davčnih zavezanih kot tudi pri odmeritvah obdavčitve negotovost v vprašanju, katere družbe z omejenim jamstvom so zavezane družbenemu davku, katere pa pridobinini. Da bi napravil tej negotovosti konec, daje davčni oddelek po vsestranski proučitvi vprašanja naslednje pojasnilo:

»Po odst. 1. čl. 74. zakona o neposrednih davkih so zavezane družbenemu davku one družbe z omejenim jamstvom s sedežem na ozemlju kr. Jugoslavije, ki so zavezane na javno polaganje računov.

Skladno s 1. odst. pravilnika k čl. 74. ne obstoji dolžnost javnega polaganja računov samo takrat, kadar mora podjetnik javno objavljati svoje poslovne zaključne račune ter jih predložiti v odobritev zboru družbenikov ali upravnemu organu, ki je pristojen za zaščito javnih interesov, temveč se smatra, da obstoji dolžnost javnega polaganja računov tudi tedaj, kadar mora podjetnik pokazati poslovne knjige izven družbenikom v podjetju tudi organu, ki je poklican, da štiti javne interese. To stališče je zavzel državni svet v svoji razsodbi št. 29621/36 z dne 10. aprila 1937.

Iz tega sledi, da niso zavezane družbenemu davku samo one družbe z o. j., ki morajo zaključne račune javno objavljati ter jih predlagati v odobritev družbenikom ter javnim organom v zaščito javnih interesov, temveč tudi one, ki so sploh dolžne, da pokažejo svoje poslovne račune organom javnih oblasti zaradi zaščite javnih interesov.

Z ozirom na takšno tolmačenje pojma javnega polaganja računov v zakonu o neposrednih davkih ter v svrhu pravilne uporabe davčne zavezanosti, se morejo družbe z o. j., ki so zavezane na javno polaganje računov razdeliti v naslednje štiri kategorije:

a) družbe z o. j., ki morajo po zakonu o družbah z o. j. kot takšne javno polagati svoje poslovne račune,

b) v one, ki po istem zakonu zaradi narave posla, ki ga opravljajo (koncesioniranega), morajo

dati zaključne račune v vpogled organom oblasti, ki so pristojne za izdajo koncesij,

c) v one, ki so po obrtnem zakonu zaradi narave svojega poslovanja dolžne pokazati organom oblasti svoje poslovne račune in

č) v one, ki so zaradi narave svojega posla po posebnih zakonih zavezane, da pokažejo svoje poslovne račune organom oblasti, pristojnim za to po posebnih zakonih.

V skupino pod a) spadajo družbe z o. j., katerih poslovni predmet je bančno poslovanje (zadnji odst. § 22. zak. o družbah z o. j.).

V skupino pod b) spadajo družbe z o. j. iz § 3. zakona o družbah z o. j., ki so v smislu predpisa § 104. istega zakona dolžne pokazati račune organom oblasti, ki so njim izdale koncesijo. To so družbe z o. j., ki se bavijo z železniško-prometnimi posli, z izdajo založnic in fundiranih bančnih zadolžnic ter zbiranjem ter odpravljanjem izseljencev.

V skupino pod c) spadajo družbe z o. j., ki so po predpisih § 63. zakona o obrtnih dolžne dovoliti vpogled v svoje poslovne knjige organom javnih oblasti. To so družbe, ki se bavijo s posli, našte-

timi v § 60. tega zakona pod točkami 1., 4., 5., 6., 8., 10., 11., 15., 19., 20., 22., 25., 26., 27. in 31.

V skupino pod č) spadajo družbe z o. j., katerim je zaradi narave njihovega poslovanja po posebnih zakonih predpisana dolžnost, da pokažejo svoje poslovne knjige in račune organom oblasti, ki so določene po teh posebnih zakonih. Takšne družbe so n. pr. družbe z o. j., ki se bavijo s proizvodnjem električnega toka (zakon o elektrifikaciji države itd.).

V navedenih štirih skupinah so torej obsežene vse družbe z o. j., ki so zavezane družbenemu davku. Vse ostale družbe z o. j., brez ozira na to, kako velik je njihov kapital in kakšna je njih notranja ureditev, so zavezane plačevanju pridobnine.

Ker je na ta način zadosti jasno razloženo, katere družbe z o. j. so zavezane plačevanju družbenega davka, mora direkcija pri vseh neizvršenih odmerah za preteklo leto, a tudi pri odmeri za tekoče leto, za vsako družbo z o. j. na prej navedeni način predhodno ugotoviti, v katero od prej naštetih štirih skupin spada družba. V pozitivnem primeru naj družbo obdači z družbenim davkom, v negativnem primeru pa odstopi odmerne akte pristojni davčni upravi, da ta odmeri pridobnino. Rajonski inšpektorji morajo pri prvem obhodu direkciji podrediti davčnih uprav pregledati vse one odmerne akte za družbe z o. j., ki so bile dosedaj obdačene s pridobnino ter bodo one akte, ki po gornjih pojasnilih zavezujejo družbo na plačevanje družbenega davka, poslali direkciji, da ta odmeri davek za prihodnje leto.

S tem pojasnilom se razveljavljajo vsi njemu nasprotni odloki in pojasnila davčnega oddelka glede obdačevanja družb z o. j.

Pogoji za izvoz žive živine na Reko

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine oz. oddelek za živino je predpisal naslednje pogoje za odvajanje živih goved po SAIB na Reko oz. v Italijo:

Kakovost:

Izročati treba vole I. in II. kakovosti z največ enim mlečnim zobom in največ 7 let stare, z najmanj 600 kg žive teže, ki se tehta ob prevzemu.

Rejeni junci in junice z največ 4 zobmi povprečne teže 500 kg žive teže ob prevzemu.

Rejeni bikci I. in II. kakovosti, ki se še niso uporabili za oploditev z začetno premeno in največ do druge premene zob s povprečno težo 500 kg ob prevzemu.

Cene:

Cene, ki jih bo odobril Zavod izvoznikom, bodo v skladu s cenami, ki jih dobe živinorejci za vole od 4 do 6,50 din, za bikce pa od 3 do 5,30 din po kakovosti.

Prevzem:

Govejo živino je treba oddati franko carinska tehnična Reka, pošiljke pa je treba nasloviti: Trafici Fiumani per la SAIB, Fiume, Punto Franco. Pošiljka mora imeti mednarodni tovorni list. Kot pošiljatelj se mora označiti na tovrnem listu Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, v oklepaju pa mora biti ime izvoznika, ki dejansko izvažja.

Dokumenti:

Vsi dokumenti (tovorni list, Zavedovno potrdilo, potrdilo o zavarovanju valute) se morajo glasiti na isto ime.

Potrdilo o zavarovanju valute mora brezpogojno priti v istem času ko pošiljka, ker je brez tega carinjenje nemogoče, s tem pa tudi odpošiljatev v Punto Franco. Potrdilo o zavarovanju valute se mora glasiti na isto težo in kakovost, ki se dejansko naklada. Po-

šiljko mora spremljati tudi potrdilo pristojnega veterinarja v dveh izvodih in na formularjih, ki jih dostavlja Zavod izvoznikom istočasno s potrdilom. Izvoznik mora takoj po izvršenem nakladanju brzojavno obvestiti Zavod o številu natovorjenih vagonov ter nakladalno postajo.

Prevzem:

Goveja živina se bo prevzemala na Reki samo od ponedeljka jutraj do srede jutraj. Vsaka pošiljka, ki bi se zakasnila samo en dan, bo čakala na stroške pošiljatelja do prihodnjega tedna.

Goveda se prevzemajo po uradnem tehtanju in veterinarsko-policijskem pregledu v navzočnosti zastopnika Zavoda in SAIB. Govedo se ne sme hraniti niti napojiti 24 ur pred prihodom v kraj carinjenja, v nasprotnem primeru se bo zadržalo 24 ur in nakrmilo na stroške izvoznika ter odbilo 12% od teže.

Prevzemajo se samo zdrava goveda. Goveda, ki bi se na pregledu označila kot škodljiva za hrano, se ne bodo obračunavala. Tako nastale stroške trpi pošiljatelj. Pri govedih, ki se bodo spoznala zaradi skritih napak (tuberkuloze ali druge bolezni) kot neuporabna za hrano, se bo določil ustrezajoč odbitek. Okužena živina se bo dala 24 ur po prihodu pošiljatelju na razpolago. Če bi se okužila od te živine tudi druga živina, trpi škodo pošiljatelj bolne živine.

Po uradnem tehtanju se ugotovi kakovost goveda. Če se komisiji ne bi mogli zediniti, se določi kakovost po odstotku izkoriščenja mesa pri klanju, kar se zgodi na ta način, da se določi težina ohlajenih 4 četrti (brez masti) v razmerju proti živi teži.

Za vsako pošiljko se mora plačati prevoznina od nakladalne postaje do Reke.

Obračunavanje in izplačilo.

Protivrednost izplačuje Zavod po obračunih s SAIB, ko dobi poročilo, da so bila goveda v redu prevzeta. Če bi imel SAIB upravičene razloge za ugovore in odbitek, odbije te Zavod izvozniku pri obračunu ali pri prihodnjem obračunu. Od računa se odbijejo tudi vsi postranski stroški do Reke, ko stroški jugoslovanskega carinjenja, veterinarskega pregleda, dezinfekcije vagonov itd.

Splošna določila.

Vsak izvoznik mora izvršiti izvoz po potrdilu, ki mu je bilo izdano. Če tega ne more storiti, mora o tem takoj obvestiti Zavod.

Izvoznik sme naložiti samo živino, za katero je dobil potrdilo. Izvoznik, ki se ne ravna po predpisih, bo brezpogojno kaznovan in izključen od nadaljnjih dobav.

Denarstvo

Število vlagateljev v samoupravnih hranilnicah Hrvatske

Zveza hranilnic kraljevine Jugoslavije je objavila podatke o gibanju vlog pri samoupravnih hranilnicah v času od 30. junija do 31. avgusta. Zbrani so podatki 58 hranilnic (brez petih v severnih krajih). Vloge pri teh petih hranilnicah pa so znašale 1'8 milijona din. Stanje vlog je bilo naslednje:

1939	vlagatelj	znos vlog v mil. din
31. julija	248.559	2.547'9
30. junija	247.804	2.529'2
31. avgusta	248.050	2.501'7

Te številke dokazujejo, da se je stanje vlog v avgustu zmanjšalo. Po pokrajinah je bilo stanje naslednje:

Hrvatska	71.541	1.034'4
dravska ban.	131.572	1.122'7
donavska	7.117	166'3
Beograd	31.892	78'5
moravska	14	0'6
vardarska	375	1'8
drinska	5.539	97'4

Iz teh podatkov se vidi, da je Slovenija še vedno na prvem mestu, da pa jo bo v kratkem dohitela in najbrže tudi presegla banovina Hrvatska.

Z devizami plačano blago se ne sme izvažati

Devizna direkcija Narodne banke objavlja:

Z ozirom na vesti, ki so bile objavljene v nekaterih listih, se opozarjajo izvozniki, da je prepovedan v klirinške države izvoz blaga, ki je plačano v devizah, brez ozira na to, ali gre za izvoz blaga v istem stanju, v katerem so bile surovine uvožene, ali pa v predelanem stanju.

Uradni tečaji za november

Finančni minister je predpisal za november naslednje uradne tečaje:

1 napoleon	350'—
1 zlati turški lir	398'30
1 angleški funt	220'—
1 ameriški dolar	55'—
1 kanadski dolar	54'70
1 nemška marka	14'30
1 zlot	8'30
1 belga	9'30
1 pengö	8'60
1 brazilski milreis	2'80
1 egipovski funt	228'—
1 palestinski funt	225'—
1 urugvajski pesos	18'50
1 argentinski pesos	12'50
1 čilski pesos	1'25
1 turška papirnata lira	34'—
100 francoskih frankov	124'50
100 švicarskih frankov	1233'—
100 italijanskih lir	228'80
100 nizozemskih gold.	2917'50
100 bolgarskih levov	46'—
100 romunskih lejev	30'—
100 danskih kron	1113'—
100 švedskih kron	1285'—
100 norveških kron	1250'—
100 pezet	240'—
100 drahem	40'—
100 čeških kron	150'50
100 finskih mark	108'—
100 letonskih lat	730'—
100 iran. (perz.) rialov	100'—
100 iranskih (perz.) rialov	100'—

Tem tečajem je že prištet pribitek (prim.).

Umrl je Vinko Hudovernik, ravnatelj Mestne hranilnice v p. v Radovljici. Pokojnik je bil odlični gospodarski delavec, znan in spoštovan po vsej Gorenjski. Bil je mož blagega značaja, ki je storil tudi mnogo dobrega. Pogreb bo v soboto ob 3. popoldne v Radovljici. N. v m. p.

Za namestnika gen. ravnatelja Priv. agrarne banke je bil izvoljen bivši upravnik bančne podružnice v Zagrebu dr. Zuzić.

Drž. vrednostni papirji so notrali dne 2. XI. na beograjski borzi takole: vojna škoda 437'25—438, 4% agrarne 53, 6% begluške 80'50 do 84, 6% dalmatinske 75'50—76, 6% gozdne 73—74'50, 7% Blair 89 do 89'75, 8% Blair 90'50, 7% Seligman 99'— din.

Delnice Narodne banke so bile po 7000, delnice PAB po 205 din.

Indijska vlada je prepovedala izvoz zlata brez posebnega dovoljenja direkcije rezervnega fonda Indijske banke.

Naročajte »Trgovski list«!

Za zboljšanje trg. odnošajev z Južno in Srednjo Ameriko

Prvi pogoji: sklenitev trgovinskih pogodb

Večkrat smo že v »Trgovskem listu« opozorili na nujno potrebo, da sklene naša država trgovinske pogodbe z južno- in srednje-ameriškimi državami. Ker nimamo teh pogodb, se uporabljajo proti našim izvoznikom maksimalna carinska tarifa, uvozniki našega blaga pa morajo plačati devize po svobodnem tečaju, ki je za 20% višji od uradnega. Zaradi tega je konkurenčna sposobnost našega blaga silno znižana. Kako težke posledice nastajajo na ta način za naš izvoz, kaže posebno drastično dejstvo, da je na argentinskem trgu konkuriralo našemu blagu tudi naše lastno blago, ki je bilo pripeljano v Argentino iz držav, ki imajo z njo sklenjene trgovinske pogodbe in se morejo zato poslužiti raznih ugodnosti.

K zvišanju naše trgovine z Južno Ameriko pa nas sili tudi velika pasivnost naše trgovinske bilance z državami Južne Amerike. Sedaj pa je tudi izredno ugoden trenutek, da povečamo svoj izvoz v Južno Ameriko. Zaradi nedavnih teritorialnih sprememb v Evropi se nekatere južnoameriške države vzdržujejo od nakupov v nekaterih evropskih državah. Te države bi mogli mi vsaj deloma nadomestiti. Naša Centrala industrijskih korporacij je tudi prejela od mnogih interesentov v Južni Ameriki pozive, da naša država izkoristi to okoliščino. Pri tem bi nam mogle močno pomagati tudi naše kolonije v južnoameriškimi državah. Po izbruhu vojne v Evropi pa so

se možnosti za povečanje našega izvoza v Južno in Srednjo Ameriko še znatno povečale.

Kako zelo smo sedaj pasivni v trgovini z Južno Ameriko, kažejo naslednje številke (v milijonih dinarjev) o našem izvozu in uvozu z južnoameriškimi državami v letu 1929. do 1938.:

	izvoz	uvoz	pasiva
Brazilijska	30,05	854,14	824,09
Argentinska	323,65	571,09	247,44
Urugvaj	22,06	141,42	119,36
Kolumbijska	7,68	84,47	76,79
Peru	0,93	31,18	30,25
Čile	8,40	28,93	20,53
Paragvaj	0,26	8,76	8,50
Venezuela	3,35	6,62	3,26
Ekvador	0,05	3,93	3,88
Bolivija	0,13	0,26	0,12

skupno 396,60 1.730,86 1.334,25

V desetih letih smo torej več uvozili kot izvozili blaga za 1.334 milijonov din, kar znaša na leto povprečno za 133 milijonov din manj. Naša trgovinska pasivnost z južnoameriškimi državami se ni zmanjšala niti v zadnjih treh letih po krizi, temveč se nasprotno še poslabšala. Tako je znašala pasivnost v letih 1936. do 1938. zaporedoma: 119, 120 in 143 milijonov dinarjev.

Tako velika pasivnost nujno zahteva, da se takoj začne delati na to, da se ta konstantna pasivnost vsaj zmanjša, če se že ne bi mogla popolnoma odpraviti. V ta namen je treba ali zmanjšati uvoz ali povečati izvoz ali pa je treba kombinirati obe rešitvi.

Struktura našega uvoza iz Južne Amerike

Če pregledamo naš uvoz iz Južne Amerike, potem vidimo, da je zmanjšanje uvoza skoraj nemogoče, ker mi uvažamo surovine in živila, ki bi jih naše gospodarstvo težko pogrešalo. Med temi predmeti so celo takšni, katere dobavlja edino Južna Amerika. Tako uvažamo: laneno seme (Argentina), kvebraho (Argentina, Urugvaj), soliter (Čile). Iz drugih držav pa uvažamo: kavo, loj, surove kože, volno, riž, konjsko žimo, začimbe, vosek, banane, kamforo, žad itd. Mogli pa bi svoj uvoz še povečati. Tako iz Brazilijske in Peruja bombaž, kar je danes posebne važnosti za našo tekstilno industrijo, petrolej iz Venezuele, kositer iz Bolivije itd.

Naš izvoz

Mogli bi pa tudi povečati svoj izvoz v te države. Predvsem bi morali pospeševati izvoz onih predmetov, ki jih danes že izvažamo v južnoameriške države. S sklenitvijo trgovinske pogodbe bi to tudi mogli doseči, ker potem ne bi bilo treba plačevati maksimalne carinske tarife, devize pa bi se plačevale po nižjem uradnem tečaju.

Glavni predmeti, ki smo jih že izvažali, so bili: žagan les (hrastov, bukov, jesenov, brestov in orehov), frizi, les za izdelovanje dog, doge, sodi, furnirji, celuloza, cement, umetni škrljevec, cigaretni papir, zdravilne rastline,

klobuki, kalcijev karbid, alkaloidi, kalcijev cianamid, fižol, suhe gobe, oljčno olje, likerji, žganje, hmelj, konoplja, bolhač, puh itd.

Od skupne vrednosti našega izvoza v Južno Ameriko je odpadlo leta 1936. na živila 7%, leta 1937. 7'6%, a leta 1938. samo 2%. V tem sektorju je najvažnejši predmet fižol, dočim je Argentina eden naših najvažnejših trgov za likerje in žganje.

Od vsega izvoza zdravilnih in industrijskih rastlin smo izvozili v Južno Ameriko leta 1936. 7%, leta 1937. in 1938. pa samo po 0'8%.

Najvažnejši izvozni predmet je za nas les, ki je tvoril leta 1936. nad 60 odstotkov vsega našega izvoza v Južno Ameriko, leta 1938. pa celo 68'1%.

Na izvoz iz industrijskega sektorja je odpadlo leta 1936. 6%, leta 1937. 8'6% in leta 1938. 9'8%, kar dokazuje, da izvoz industrijskih izdelkov stalno raste, čeprav je prenehal leta 1938. izvoz kalcijevega cianamida (v Kolumbijo), klobukov (v Argentino, Čile in Urugvaj) in furnirja ter čeprav se je zmanjšal izvoz metilnega alkohola in alkaloidov (v Čile in Urugvaj je popolnoma prenehal). Izvoz cementa se je ohranil na višini v letu 1937. zaradi izvoza v Venezuelo, kjer se delajo sedaj velika javna dela. Posebno mesto v našem izvozu zavzema cigaretni

papir, ki ga izvažamo v znatnih količinah v skoraj vse države.

Kakor smo že poudarili, bi se moral najprej omogočiti večji izvoz onih predmetov, ki smo jih že izvažali, nato pa predmetov, za katere je zanimanje na južnoameriških trgih. Po sklenitvi trgovinske pogodbe z južnoameriškimi državami bi mogli izvažati naslednje predmete: emajlirano posodo, papir, pohištvo, konoplje, vrvarske izdelke, svilene tkanine, preproge, negavice, trikotažo, kavstično sodo, ocetno kislino, alkaloide, kalcijev cianamid, gume ter izdelke iz smole in kazeina, stole iz upognjenega lesa, dele stolov, parketne deske, ročaje, razne lesne izdelke, higiensko blago, proizvode farmacevtske industrije, metilacetat in druga sredstva za raztopitev, razne konzerve, suho sadje, mandeljno, oljčno olje itd.

Pri tem je posebne važnosti, da priporočene pozicije ohranimo. Leta 1929. smo izvozili v Čile cementa za 7 milijonov din, ko smo izgubili ta trg, smo izvozili na leto povprečno le za 100.000 din. Leta 1938. sta se pojavila Peru in Bolivija kot interesenta za naš žagan les, dočim je isto leto izvoz lesa v Brazilijsko popolnoma prenehal. Brazilijska je sploh zgovoren primer, kako ne znamo izkoristiti prilik. Predvsem nimamo redne pomorske zveze z Brazilijsko, zaradi tega tudi ni mogoče bolj intenzivno poslovanje s to državo, ki šteje nad 45 milijonov prebivalcev in ki ima milijonska mesta. Mogli bi v Brazilijsko izvažati celulozo (leta 1938. smo izvozili v to državo 49% vsega našega izvoza celuloze), frize, galanterijske izdelke iz lesa, posebno jeklo, cement, škrljevec, cigaretni papir, zdravilne rastline itd.

Zadnja leta se je zelo povečal naš izvoz cementa v Venezuelo,

s katero smo imeli leta 1938. celo aktivno trgovinsko bilanco.

Prav tako bi mogli znatno povečati svoj izvoz v Kubo, s katero smo v zadnjih letih dosegli celo aktivno trgovinsko bilanco. Od leta 1928. do 1934. je bila naša trgovinska bilanca s Kubo stalno pasivna (leta 1928. celo za 12'20 milijona din), leta 1935. pa je postala aktivna, in sicer za 134.465 dinarjev, naslednje leto je padla na 82.741 din, leta 1937. je bila aktivna za 647.054 din, leta 1938. pa celo za 1.268.896 din. Iz Kube smo uvažali industrijske rastline, surove kože, mahagoni in cedrovino, izvažali pa cigaretni papir, sirup iz koruze ter svilene tkanine. Poznavalci kubanskega trga so mnenja, da bi izvoz teh predmetov mogli še znatno povečati, poleg tega pa začeti izvažati tudi mnoge druge predmete, kakor stavbeni les, cement, umetni škrljevec, vino, ekstrakte za strojenje kože, hmelj, papirnate izdelke, igrače itd. Zopet pa bi bil olajšan izvoz, če bi imeli s Kubo sklenjeno trgovinsko pogodbo. Z državami, s katerimi nima Kuba sklenjene trgovinske pogodbe, postopa namreč Kuba takole: 1. Za blago iz držav, ki so v prejšnjem letu kupile najmanj za 50% svojega izvoza kubanskih proizvodov, se uporablja minimalna carinska tarifa. 2. Za blago iz držav, ki so kupile v predhodnem letu za 25 do 50% svojega izvoza, se uporablja minimalna tarifa z dodatkom 25%, za druge pa maksimalna tarifa.

Vse naše gospodarstvo želi, da se čimprej sklenejo trgovinske pogodbe z južnoameriškimi državami. Zlasti pa je važna trgovinska pogodba z Argentino, zlasti še, ker se v Argentini sedaj dela na to, da se onemogoči vsaka trgovina z državami, ki so v brezposodbenem stanju z Argentino.

Velika izguba za našo zunanjo trgovino bi zato bila, če ne bi že enkrat sklenili trgovinske pogodbe z Argentino, kjer se nudijo za našo izvozno trgovino mnogo bolj ugodne razmere ko v marsikateri drugi državi.

Seznam luksuznih predmetov

Usnjene rokavice, vezene s kakršno koli tvarino, tudi z obročki iz fine kožuhovine.

Palice, biči in podobni predmeti iz usnja in živalskih žil; sedlarski in jermenarski izdelki iz usnja, tudi iz prepojenih ali prevlečenih tkanin; v zvezi s srebrom, s srebrom oploščenimi, posrebranimi ali pozlačenimi deli.

Torbarski izdelki iz usnja ali tkanin, razen iz svilenih, tudi iz prepojenih ali prevlečenih tkanin v zvezi z najfinejšo tvarino, težki nad 1 kg, v zvezi z najfinejšo tvarino, težki do vštete 1 kg. Usnjeni izdelki, kolikor niso imenovani drugje.

Krznarski izdelki (krznarsko blago): iz finih kož, neprevlečeni; brez podloge, prevlečeni s podlogo kakor tudi imitacije.

Tkanine in trakovi s kavčukom prepojeni, prevlečeni ali z vložkom iz kavčuka, svileni ali deloma svileni.

Izdelki iz kavčuka v zvezi z najfinejšo tvarino, v zvezi z dragimi kovinami.

Elastične tkanine: pleteno blago, pozamentarija, če je uporabljeno za svileni ali deloma svileni preja.

Košarski in pletarski izdelki v zvezi z drugo ne imenovano tvarino: v zvezi z najfinejšo tvarino, z dragimi kovinami, z zlatom ali s srebrom.

Izdelki iz sparterije (razen klobukov): v zvezi z najfinejšo tvarino.

Ščetke z najfinejšo tvarino, iz slonove kosti in biserne matice, s plišem. Izdelki samo ali deloma iz slonove kosti in imitacije slonove kosti, iz želvine in imitacije, iz biserne matice in imitacije,

tudi z drugo tvarino, v zvezi z najfinejšo tvarino ali z dragimi kovinami.

Biseri in imitacije biserov.

Korale in imitacije korala.

Izdelki iz ribje kosti v zvezi z najfinejšo tvarino.

Živalske snovi za rezbarstvo, druge ne imenovane, in izdelki iz njih, izdelki v zvezi z najfinejšo tvarino in z dragimi kovinami.

Izdelki, docela ali deloma iz celuloide in njemu podobnih snovi, razen imitacij slonove kosti in želvine ter v zvezi z najfinejšo tvarino in v zvezi z dragimi kovinami.

Pohištvo: prevlečeno s svileno ali deloma svileno tkanino, čipkami, vezeno, žametom, plišem in njim podobnimi tkaninami in ostalo z vložnim delom, pobarvano z brončenimi barvami, popleskano. Izdelki, druge ne imenovani: z vložnim delom, pleskani, pobarvani z brončenimi barvami, tudi v zvezi s fino tvarino, z najfinejšo tvarino in z dragimi kovinami.

Palice, držala za palice, brez zveze ali v zvezi z navadno ali fino tvarino, iz trstja.

Izdelki iz plute v zvezi s fino in najfinejšo tvarino in dragimi kovinami.

Tapete iz papirja: bronsirane, pozlačene ali posrebrene.

Kvarte za igranje, zabavo in podobne, tudi pole s slikami za take kvarte.

Luksuzni galanterijski in drugi drobni izdelki iz kamnov vsake vrste, tudi v zvezi z navadno in fino tvarino. Nagrobni spomeniki in grobnice iz kamna, vredni nad 10.000 dinarjev.

(Dalje.)

Mihelčič Ivan, Ljubljana

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Borštnikov trg št. 1 — telef. 27-04

Podružnica - Sprejemališče Tyrševa cesta 51

Izvršujemo vsakovrstne električne instalacije za luč, moč, signale itd. Dograditve in popravila instalacij, električnih aparatov, motorjev, likalnikov itd. Vse formalnosti, prijave in naprave načrtov izvršimo za stranke za priklon na omrežje krajevnih elektrarn brez doplačil. Dobavljamo za instalacije in popravila prvovrstni material, svetila in žarnice. — Pojasnila v strokovnih zadevah brezplačno. Zaloga in dobava priznanih proizvodov tovarne »E. MARELLI«, Milano, kakor elektromotorjev, ventilatorjev, črpalke itd. Zahtevajte proračune in reference. Postrežba točna!

ZA VSA NAVODILA IN POJASNILA V ELEKTROTEHNIČNIH ZADEVAH SE OBRACAJTE NA TEL. 27-04.

Davčni svetovalec

Izredni cestni prispevek --
tovorni avtomobili - izmera

G. F. P. v K.

a) Vprašanje: Od sreskega načelstva sem dobil nalog, naj plačam za svoj tovorni avto letni znesek din 1750— kot izreden prispevek. Vozim le blago s kolo-dvora v svoje skladišče in tu dostavljam svoje blago odjemalcem na dom. Ceste nikakor ne izrabljam v izredni meri in mislim, da nikakor nisem dolžan plačati tega prispevka.

Odgovor: Vaš prevoz blaga bo vsekakor spadal med one vožnje, za katere morate plačati izredni prispevek. Tega prispevka so oproščeni samo trgovci za prevoz svojega blaga in materiala, če njih blagovni promet ne presega količine 52 ton na leto. Ako ne morete dokazati, da niste lastnega blaga prevozili več nego 52 ton na leto, vam normalno ne bi bilo treba plačati prispevka. Toda vi vozite svojim odjemalcem tudi blago, katero kupijo pri vas. Za te vožnje pa morate plačati po deset par od tone tovara in prevoženega kilometra. Ako pa se količina prevoženega blaga ali prevoženih kilometrov ne da ugotoviti, se plačuje za te vožnje pavšal, ki se ravna po nosilnosti vašega voza. Ako vam je sresko načelstvo predpisalo pavšal v iznosu din 1750—, ima vaš voz nosilnost 1—2 toni. Po našem mnenju se plačila tega zneska ne bi mogli ubraniti tudi v primeru, da bi se proti tozadevnemu plačilnemu nalogu pravočasno pritožili.

Blago, dostavljeno izven
občine trgovčevega obrata

b) Vprašanje: Sresko načelstvo me je te dni na ovadbo železniške uprave pozvalo, naj se opravičim, drugače bom kaznovan, ker bi moral imeti za prevoz blaga, ki ga dostavljam odjemalcem izven občine svojega obrata, posebno dovolitev. Prosim za pojasnilo, ako so res taki predpisi?

Odgovor: V docela enakem primeru se je državni svet v razsodbi z dne 27. III. 1936., št. 8466, postavil na stališče, da je zahteva obče upravne oblasti (sreskega načelstva) nezakonita. Utemeljitelj je svoje stališče s tem, da odreja uredba o izdajanju dovolitve za prevoz blaga z motornimi vozili, da je treba tudi za nereden (začasen) prevoz blaga z motornimi vozili preko mej občinskega rejonu posebne dovolitve.

Uredba je izdana na podlagi odstavka 2. § 60. zakona o obrlih. Po tem zakonitem določilu je minister za trgovino in industrijo v sporazumu s prizadetimi ministri pooblaščen, da sme predpisati uredbo, da se smejo tudi druge obrti izvrševati samo po dovolitvi pristojnega občnega upravnega oblastva. Zakon izrečno določa, da gre v primeru odstavka 2. § 60. l. c. le za obrte, to je v smislu § 1. l. c. za redno, samostojno in nezavestno gospodarsko poslovanje. V spornem primeru pa ne gre za samostojno poslovanje, to je za delo, s katerim bi se prizadeti redno izključno bavili, ampak samo za postransko opravilo trgovine. Tako poslovanje se ne smatra za obrt v smislu navedene uredbe, oziroma v kolikor uredba določa, da je treba tudi za začasen (nereden) prevoz dovolitve, je šla preko zakonske pooblastitve in se radi tega ne sme izvajati. Prevoz blaga z motornimi vozili, katero odjemalci pri trgovcu kupijo, na njihov dom ali v njihove obratovalnice, se po razsodbi državnega sveta ne more še smatrati za obrt in brez izrečnega zakonskega predpisa ne more biti zapreke, da dostavlja trgovec blago iz svojega obrata na ta način svojim odjemalcem.

Po našem mnenju se tudi vi mo-

Trgovskemu naraščaju!

Treba znati delati,
a tudi misliti

Človek ki misli, velja za deset ljudi, ki samo delajo, pravi neki orientalski pregovor. Z drugimi besedami bi se mogel ta pregovor povedati tudi takole: Če desetorica ljudi samo na slepo dela, ne da bi pri tem kaj mislili, potem je enajsti človek, ki pri delu tudi nekaj misli, največ vreden. Kajti ta dela z glavo, dela načrte, kako bi se delo opravilo najbolje, kako bi se delo med posameznike najuspešneje razdelilo ter skuša z najmanjšimi sredstvi doseči čim večji uspeh. Tak človek, ki dela z glavo, tudi nikdar ne stoji s prekrižanimi rokami, ker najde vedno delo. Kdor pa ne dela z glavo, temu je treba delo vedno pokazati ali pa ne prime za delo. Ne samo za podjetje so važni ljudje, ki znajo delati, ki pa delajo tudi z glavo, temveč enako za človeško skupnost. Ti ljudje so oni, od katerih zavisi splošni napredek, ti dajejo življenju vedno nov polet. Zato je teh ljudi tudi manj kakor pa navadnih delavcev.

Ljudje, ki mislijo, delajo tudi sami mnogo bolj uspešno, ker bolje razumejo svoje delo, ker delajo po načrtu, ki so si ga izdelali sami. Drugi pa delajo po na-

črtu, katerega so jim izdelali drugi, zato tudi tega načrta čisto ne razumejo, zato so le za podrejeno delo. Dostikrat pa so tudi preveč komodni, da bi se vživel v delo.

Če se pokaže pri delu kakšna napaka, so ljudje, ki znajo samo delati, dostikrat v takšni zadregi, da sploh ne znajo nadaljevati dela. Niso pa v tej zadregi ljudje, ki znajo delati tudi z glavo. Potrudijo se, da najdejo napako in potem jo odpravijo in delo se nadaljuje.

Naravno je zato, da imajo tudi podjetniki mnogo raje ljudi, ki znajo ne samo delati, temveč tudi misliti, kakor pa ljudi, ki znajo samo delati. Kdor hoče zato doseči v življenju nekaj več, ne sme ostati pri tem, da opravi le ono delo, ki se mu strogo predpiše, temveč mora pokazati, da zna opravljati svoje delo bolj ko drugi. Potem bo imel tudi boljše plačo ko drugi.

Prihodnost je v rokah ljudi, ki znajo delati in tudi misliti. Tega naj se zaveda in po tem naj se ravna vsak mlad človek, ki stopi v poslovno življenje in lepa bodočnost mu je zagotovljena.

Pisemska reklama

Čista resnica je, da se pri mnogih težkih nalogah poslovne reklame in pridobivanja rado pozabi na manjše sestavine tega posla, ki pa dejansko niso tako majhne, da ne bi bile važne. Od njih je navadno celo odvisen celotni uspeh ali neuspeh vabila, dopisa in drugih trgovskih obvestil, katalogov in cenikov.

Pismo je navadno hrbtenica pridobitne akcije, ko vabimo novega odjemalca in interese za svoje blago. S pismom so spojene vse ostale vrste reklam in bodo pozneje spojene fakture ali računi, poslovno pismo in vabilo pa imata obe ono skupno stvar, to, da sta v bistvu pismo in morata zato imeti tudi vse odlike dobrega pisma, če naj res dosežeta za nas uspeh in nam pridobivata novo oziroma trajno klanjenost.

Vabilno pismo bi morda v nekih primerih dobro nadomestil prospekt, katalog ali cenik, letak ali pa tudi navadna dopisnica. Vse to se v praksi že uporablja in obilica tiskanih stvari preplavlja trg. Nekoč so dobili toliko reklame samo trgovci. Kljub temu, da je zdaj že nešteto vrst novih reklam (lepak, objava, oglaševanje, svetlobna in radio-reklama, barvni cenik, prometna reklama), se pa vendar še vedno uporablja neposredna pot do ljudi kot posameznikov, to je s pomočjo pisma. Mogoče je to sploh najpogostnejša reklama in ne ve se, če ni tudi najbolj uspešna.

Posebnosti in odlike
pisma

Vsi ljudje prejemaajo reklamna pisma ali vabila in druge predloge, toda znano je, da le malo sprejmemo izmed vsega tistega, kar prejmemo. Pismo, ki ni dobro sprejeto, pa ni opravilo svoje naloge, ves trud z njim in tudi stroški so bili zaman. Imelo je nalogo, da prejemniku predstavlja odposiljatelja in da ga zastopa. Njegova naloga kot vabila je bila, da nam pridobi novih zvez ali pa prijateljstvo, naklonjenost, zanimanje za naše usluge in reče brez nadaljnjega sklicevanja na to razsodbo. Proti ev. kazenski odredbi se pritožite po izčrpanju instanc na državni svet.

za naše blago. Vse to so naloge velikega pomena.

Iz tega vidimo, kako velika je vloga pisma v poslovnem svetu. Zato je tembolj presenetljivo, kako malo se navadno pazi na dopise in na tako dopisno reklamo. Predvsem je čudno, kako zastarele so oblike in vrste pisemskega poslovnega papirja v večini primerov. Zastarele, neokusne in neprijazne, ter prenapolnjene službene dopisne pomočke najdemo še vedno tudi pri večjih tvrdkah. Na pisemskem papirju, posebno v glavi, v pripombah in stalnem besedilu so natrpani razni podatki in najbolj nepregledni obliki. Dostikrat pa so ti podatki sploh neveljavni. Razen tega so tudi cela pisma nejasna, zanikrno in v nemogočem jeziku napisana ter nečitljivo podpisana. Taka pisma napravljajo stoodstoten vtis zanamarnosti in nepazljivosti.

Zanemarjenost pisma se v naši dobi tem močnejše čuti in tem hitreje opazi, ker so druga obvestila, lepaki, prospekti, katalogi in tiskovine že precej skrbno in moderno izdelani po načrtih strokovnjakov, medtem ko se za pisma ta pomoč še ni niti pričela upoštevati. Moderni reklamni aparat se poslužuje že vseh sredstev umetnosti in tehnike, v njem delujejo grafiki, slikarji, fotografi, arhitekti in tipografi. Za poslovno pismo pa ti strokovnjaki ali niso porabni ali pa jih niti ne vprašamo za nasvet. In vendar bi se to moralo bistveno spremeniti, če hočemo resnično napredovati v vseh ozirih, torej tudi ne glede na dobiček. Dobro dopisno orodje pa je tudi naš gmotni sodelavec, njemu se imamo zahvaliti za lep del dobička.

Poslovna pisma so namreč — kakor pravijo v Ameriki in na Angleškem — naše »poslovne perutice«, kakor so izlozbe osebnih »posetnic« trgovca. Prav lahko bomo to doumeli, če se spomnimo, da so pisma prav za prav tisto, kar imenujemo »dnevna pošta«. Vsa pošta je torej lahko v reklamni službi trgovca in vsakega gospodarskega človeka. Ze zato je pa treba paziti, da ne bo zanj ta stran pošte postala negativna.

Vsako pismo, tudi najenostavnejše in najkrajše sporočilo mora

biti hkrati vabilo in pridobivalno sredstvo. Ne gre pa samo za besedilo, tudi oblika in zbranstvo pisma potrebujeta nekaj pažnje, torej tudi velikost in vrsta papirja in pisava. Kot velik napredek se smatra n. pr. v Nemčiji uvedba enotnega formata za poslovno pismo. Pred leti je bila tam pri poslovnih pošti še grozna zmešnjava, ki je kvarila čut za lepoto in še bolj motila preglednost. Vistomerjenost (Gleichschaltung) je tu brez dvoma imela svoj pozitivni smisel, saj je omogočila registraturo, ki je za redno delo pač skrajno važna. Dopisni arhivi poslovnih tvrdk so postali zopet preglednejši. Ker je pa enotna vrsta velikosti tudi udobnejša za izdelovalca papirja, torej za papirno industrijo, bodo nove velikosti pisem gotovo tudi drugod zmagale.

Drugače je pa seveda z ostalimi deli pisma. Gotovo ne bi imelo pomena uvajati enotno glavo poslovnih pisem, oziroma enoten obrazec, kaj sme biti natisnjeno v kotu z besedilom tvrdke. V Nemčiji poskušajo uvesti tudi to in predpisati običajne podatke za notranje besedilo, posebno v industriji. Da se to doslej še ni izvedlo, je razumljivo v prvi vrsti iz namena, ki je lahko pri vsakem pismu različen. Različen pa hoče biti tudi okus, kar je posebno važno v zvezi z reklamnimi nameni in to nam spet potrjuje gorenjo misel, da je in da tudi mora biti vsako poslovno pismo hkrati reklama. (Dalje prih.)

Praktični nasveti

Miklavž in Božič prihajata

Dober mesec pa bo tu Miklavž! Že sedaj je treba misliti na to, da se izlozbe pripravijo tako, da bodo čimbolj vabile. A ne samo otroke, temveč tudi odrasle. In tudi s predmeti, ki bodo za sedanje čase primerni. Časom primerno pa je treba opremiti tudi izložbena okna. V dolgih večerih pride večsah zelo dobra misel. Pa tudi čas je, da se izvede. Presenetite gospoda šefa z dobro zamisljijo! Še več pa boste dosegli, če boste to zamisel znali tudi izvesti.

Poučen razgovor

V nekem nemškem listu čitamo naslednji pogovor, ki pa bi bil mogoč tudi v kateri slovenski trgovini.

Kupovalka: »Rada bi volneno jopico za mojo malo.«
Prodajalka: »Prosim lepo! Tu so razne na izbiro.«

Kupovalka: »Poskusimo, kako stoji katera.«

Prodajalka: »Ta modra se prilaga mali silno lepo.«

Kupovalka: »Je že res, samo premajhna je ta jopica.«

Prodajalka: »Mislim, da ne, ker se volna silno rada raztegne.«

Kupovalka: »Vseeno pa bi raje kupila večjo.«

Prodajalka: »Kakor želite! Ta rdeča jopica je tudi zelo dražestna.«

Kupovalka: »Je res. Toda za malo je prevelika.«

Prodajalka: »To nič ne de. Pri pranju se volna vedno zelo skrči.«

Kupovalka: »Sedaj pa se moram čuditi. Enkrat se pri vas volna raztegne, drugič pa se skrči. Zakaj pa mi ne daste prave velikosti?«

Prodajalka (v zadregi): »Prava velikost nam je pošla in je nimamo več na zalogi. Toda v treh dneh bi vam je mogla priskrbeti.«

Kupovalka: »Hvala lepa! Ker nimate prave velikosti, ste mi na vsak način hoteli obesiti nekaj neprimernega. Ne potrebujem Vašega blaga!« In nerazpoložena je zapustila kupovalka trgovino.

Sedaj je šele spoznala prodajalka, da je postopala napačno, ko

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno
Rogaška mineralno vodo!
Ona vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem vam bo za to hvaležen.

je hotela na vsak način prodati. Če se nima pravega blaga, je treba to kupcu takoj povedati in naklonjenost kupca bo ohranjena. To pa je glavno! Za prihodnjic pa si je prodajalka zapomnila, kako ne sme postopati.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Dobave - licitacije

2. hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do 8. novembra ponudbe za dobavo jelovih desk; 16. novembra raznih barv, železa, železne pločevine in zakovic ter jelovih in parjenih bukovih desk in jelovih gredic.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 10. novembra ponudbe za dobavo raznega pohištva.

LICITACIJE:

Dne 7. novembra bo pri Upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu licitacija za dobavo vertikalne rendisajke; 9. novembra večje količine raznega orodnega jekla; 10. novembra kompletnih hronograf.

Dne 6. novembra bo pri štabu za utrjevanje v Ljubljani neposredna pogodba za dobavo raznih živil.

Dne 9. novembra bo v intendanturi štaba Jadranske divizijske oblasti v Splitu licitacija za dobavo 800 ton olja in 9000 kg petroleja.

PRODAJE:

Dne 9. novembra bo pri »Zavodu za izradu vojne odeče« v Beogradu licitacija za prodajo odpadkov od raznega usnja.

Zunanja trgovina

Letos bomo izvozili okoli 45 milijonov kilogramov češpelj v vrednosti okoli 60 milijonov dinarjev.

Švicarska vlada je znižala uvozno carino na žive prašiče v teži nad 50 kg od 50 na 20 šv. frankov. Znižana carina velja tudi za zaklane nad 60 kg težke svinje.

Madžarske predilnice so s posredovanjem neke budimpeštanske velebanke kupile v Združenih državah Severne Amerike 30.000 bal bombaža in bo s tem krita madžarska potreba bombaža za četrto leto. Madžarska se nadalje pogaja za nakup turškega bombaža.

Nemška gospodarska misija v Rusiji je dosegla, da bo Sovjetska unija dobavila Nemčiji en milijon ton žita.

Moskovsko časopisje je zelo nejevoljno, ker zahteva Amerika takojšnje plačilo blaga. Sovjetski listi pravijo, da hoče Amerika doseči velike profite od krvi, ki se preliva v evropski vojni.

Ameriški strokovnjaki sodijo, da je Nemčija proizvela umetnega bencina 25 milijonov sodov, sama pa da porabi na leto 52 milijonov sodov. V vojni pa bi njena potreba narasla na 150 milijonov sodov. Zato mora Nemčija tudi omejiti svoje letalske akcije.

Hiše s trgovskimi lokali so na prodaj: v Novem mestu, Cerknici, Rakeku, Zgornji Šiški, Višnji gorici in Kamenju. Vprašajte pri Kmetiski posojilnici v Ljubljani.

Nova senzala ljubljanske borze

Borzni svet je imenoval za novega blagovnega senzala (t. j. za žito, mlevske izdelke in za izdelke pridelke) g. Vinkota Bertoneja, trg. prokurista iz Domžal, za novega efektnega senzala (t. j. za devize, valute in vrednostne papirje) pa g. Veljkota Oražma, bančnega prokurista v p. iz Ribnice na Dolenjskem.

Doma in po svetu

V nedeljo je Nj. Vel. kraljica Marija svečano položila temeljni kamen za stavbo osrednje dijaške kuhinje v Beogradu, ki je pod njeno osebno zaščito.

Vrhovno sodišče v Ljubljani se ustanovi s 1. novembrom v Ljubljani. Poslovati pa še ne bo moglo začeti takoj. Imenovanj bo še nekaj novih sodnikov. Vrhovno sodišče bo nastanjeno v stari palači banke »Slavije« v Ljubljani.

Na demokratski konferenci v Selevcih je govoril tudi od Stojadinovića upokojeni prof. Knežević, bivši predsednik profsorskega društva. Med drugim je dejal, da sporazum Srbov ni zadovoljil, ker ni privedel do splošne preureditve državne zajednice. Sedanja razdelitev je podobna političnemu rebusu. Danes imamo Hrvatsko, jutri bomo morda imeli Slovenijo, upravičeno pa se sprašujemo, kaj pa z ostalo Jugoslavijo? Razpis volitev v senat, nesvobodni tisk in vse metode vladanja dokazujejo, da se nadaljujejo tudi stare metode.

Pravosodni minister dr. Lazar Marković je dejal na zboru svojih pristavev v Novem Sadu, da je vstopil v vlado kot radikal in Srb, da pazi, če se sporazum izvaja tako, kakor zahtevajo državni interesi. Če ni radikalov v vladi, bodo govorile za Srbe le male stranke. Sporazum je potreben. Videli ste, v kako kratkem času sta propadli češkoslovaška in poljska država. V Podonavju se obravnavajo razna vprašanja, ki se tičejo Jugoslavije. Sporazum je z državnega stališča potreben, ker je zaprl vrata vsakemu tujemu posredovanju. Najvažnejše pa je to, da je bil sporazum sklenjen med nami in na podlagi sedanje ustave.

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Minister za finance dr. Šutej je demantiral vest beogradskega »Vremena«, da bi se pripravljalo zvišanje uradniških plač.

Dosedanji poslanik Vel. Britanije v Beogradu sir Campbell je odpoval v Pariz, kamor je bil imenovan za britanskega veleposlanika. Finančni minister dr. Šutej je odobril zagrebškemu gledališču izredni naknadni kredit v višini 2 milijonov dinarjev. Tudi ljubljansko gledališče bi naj nujno potrebovalo podoben kredit.

Ban Hrvatske je odobril kredit 2 milijonov din za kulturne in prosvetne namene Hrvatske. Kredit se bo večinoma porabil za nova šolska poslopja.

Tudi v Ljubljani je bil sestanek članov ljubljanske podružnice »Merkurja«, ki se je izrekel proti razmejitvi delokroga bolniških blagajn. Razmejitve pa se bo morala kljub tej izjavi izvesti, ker je pač nemogoče, da bi edino socialno zavarovanje ostalo centralizirano. Sicer pa so razlogi za ohranitev sedanje stanja zelo malo prepričujoči in zlasti s slovenskega stališča nesprejemljivi.

Priljubljen se ustanovitev Zveze hrvatskih mest ter bo v kratkem sklicana ustanovna skupščina.

Med srbskimi ženami se je začela akcija, da dobe volivno pravico tudi žene.

Palačo Pokojninskega zavoda nameravajo sezidati v Beogradu. Samo za stavbišče je plačal Pokojninski zavod 7 milijonov dinarjev. Pokojninski zavod je komaj začel poslovati, pa si bo že postavil veliko palačo. V Beogradu menda res vlada palačomanija.

Občni zbor Prizida bo 27. novembra. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil ter izvolitev novega upravnega in nadzornega odbora.

V Zenici so v železarni Jugoslovskega zgradili novo Siemens-Martinovo peč, s katero se bo kapaciteta povečala za 45.000 ton.

Letos so zgradili v Beogradu 500 novih poslopj s približno 2000 novih stanovanj. Od osvobodjenja je bilo v Beogradu sezidanih 7850 novih zasebnih hiš.

Papeževa enciklika se ni smela prebrati v Nemčiji.

Bivši avstrijski podkancelar knez Starhemberg je začel v Parizu živahno akcijo za obnovo habsburške monarhije. Starhemberg je o tem razpravljal tudi z dr. Benešem, ki je baje že pristal na povratek Habsburžanov. V Parizu je sedaj nadvojvoda Oton ter več znanih avstrijskih monarhistov. Angleži baje podpirajo načrte kneza Starhemberga. Tudi po radiu se je že začela habsburška propaganda.

Električni vlak iz Milana je zadeli blizu postaje Lambrata v ekspresni vlak. Oba vlaka sta vozila s hitrostjo 80 km na uro. Vlaka sta zato trčila z velikansko silo. Dosedaj so potegnili izpod razvalin vlaka 11 trupel, od 21 težko ranjenih potnikov pa jih bo gotovo nekaj podleglo ranam.

V tujino poslane vreče se morajo vrniti

Devizni odbor pri Narodni banki je izdal naslednji odlok:

Ker se izvažajo posamezni predmeti iz naše države v vrečah, ki se redno nabavljajo v tujini za svobodne devize, je izdal devizni odbor pri Narodni banki na predlog izvoznega odbora odlok, da se morajo te vreče po izvršenem izvozu vrniti v našo državo, in sicer v primeru, da se je izvršil izvoz v klirinške države.

Zato naj se ravna izvozniki po naslednjih navodilih:

1. V prošnjah za izdajanje potrdil za izvoz predmetov, ki so pod izvozno kontrolo v smislu okrožnice DD št. 28 z dne 16. septembra 1939, morajo poleg drugih podatkov navesti tudi, če je blago, ki ga hočejo izvoziti, zaobaljeno v vrečah z navedbo: vrste (iz česa so narejene), števila vreč, kraja pošiljatelj in skupne vrednosti vreč v dinarjih.

2. Pri prodaji blaga v klirinške države morajo izvozniki pri zaključku kupčije postaviti kot pogoj tudi vračanje vreč v našo državo.

3. Pooblaščen zavodi morajo izročiti v primeru, da pride do kupčije, Narodni banki pismena jamstva, da bodo vrnjene vreče v našo državo najkasneje v 40 dneh po dnevu izvoza. Ta jamstva morajo dajati pooblaščen zavodi na obrazcih, katere jim bo dostavljala devizna direkcija hkrati z dovolitvijo potrdil za izvoz, v kolikor bodo posamezne prošnje ugodno rešene.

4. V kolikor gre za izvoz blaga

v klirinške države, ki ni obseženo v navodilih okrožnice DD št. 28. z dne 16. septembra 1939, a je zaobaljeno v vreče, morajo pooblaščen zavodi ob izdajanju potrdil za izvoz zahtevati od izvoznikov pismeno jamstvo, da bodo vrnili v 40 dneh od dneva izvoza vso količino izvoženih vreč.

5. V kolikor bodo posamezni izvozniki prejeli iz tujine v naprej vreče za izvoz v klirinške države, ni treba v teh primerih jamstva, o katerem govori okrožnica, temveč bodo pooblaščen zavodi uničili dokumente o uvozu vreč ter na zavezi o vnosu ustrezajoče vrednosti izvoženega blaga klavzulo, da so bili uvoženi vnaprej ter da so bili uničeni dokumenti o njih vnosu.

V zvezi s tem priporoča »Jugoslovanski kurir«, da bi se pri nas začela uporabljati konoplja za izdelovanje vreč. Zlasti naj bi to delal državni monopol, ki je glavni uvoznik vreč. Vseh vreč oziroma jute za vreče uvažamo letno za približno 30 milijonov din, od tega državni monopol sam za 12 do 15 milijonov din. Za letos je sicer realizacija tega predloga prekasna, prav pa bi bilo, če bi se vsaj prihodnje leto izvedel.

Tržna poročila

Na domačem trgu s pšenico vlada čvrsta tendenca. V Sremu plačujejo mlini višje cene kakor so intervencijske. Ponudbe so povsod zelo majhne. Izvozna pari-

tela proti decembrskemu terminu v Chicagu znaša 11'60 din baza Novi Sad.

Na tujih trgih je položaj nespremenjen, tendenca še nadalje čvrsta.

Cene stari koruzi so skočile na domačem trgu na 123 do 125 din, posušena nova koruza pa je po 110 do 115 z ozirom na vozarinske relacije.

Na tujih trgih je koruza v skoku.

Po poročilu delegata Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine so odobrile nemške oblasti naslednje cene za proizvode iz naše države:

Orehi: originalno blago 38 RM za 100 kg, orehi 24 mm 39 RM, 26 mm 40 in 28 mm 42 RM za 100 kg. Za beljene orehe 2 RM nad prednje cene.

Čebulice (arpadžik): 35 RM za 100 kg franko jugoslovansko-nemška meja.

Suha jabolka in suhe hruške (sekane v kose) 26 RM za 100 kg franko jugoslovanska meja.

Sejmi

- 5. novembra: Beltinci.
- 6. novembra: Št. Jernej, Višnja gora, Kranj, Novo mesto, Jesenice, Mengeš, Velike Lašče, Vrhnika, Pilštanj, Braslovce, Brežice, Nova cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Lenart v Slov. gorici, Zabukovje ob Sevnici, Murska Sobota.
- 7. novembra: Odmož, Ptuj, Dolnja Lendava.
- 8. novembra: Celje, Ptuj, Trbovlje.
- 9. novembra: Turnišče.
- 10. novembra: Maribor, Puconci.
- 11. novembra: Studenci pri Kršk., Moravče, Poljane, Sp. Gorje, Bučka, Ig, Št. Gotard, Nedežliče, Ormož, Brežice, Celje, Trbovlje, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter pod Svetimi gorami, Smartno ob Paki.

**Viljem
Brauns**

TOVARNA ANILINSKIM BARV
IN KEMIČNIH IZDELKOV

Celje

Priporočila svoje specijalne izdelke

barve za obleke v zavitkih,
barve za luženje lesa v zav.,
barve za tla v zavitkih,
barve za pihre v zavitkih,
Vilbra barve za usnje.

Anilinske barve za obrtneške potrebe

barve za volno,
barve za bombaž,
barve za živila,
barve topljive v masti,
barve topljive v olju,
barve za sveče,
barve topljive v vodi,
barve topljive v alkoholu.

Razne kemične izdelke za gospo- dinstvo in obrt

Zahtevajte cenike!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. z.

**LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6**

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac,ournate, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

**Šivalni
stroji**
s tovarniško
garancijo

**Trgovci popust!
SPLOŠNA TRGOVSKA**

d. z o. z.

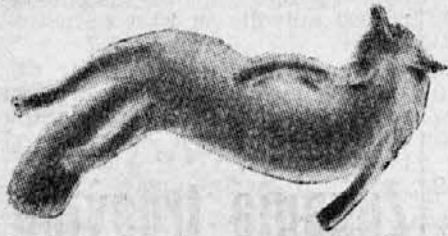
**LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33**

PRI NAKUPU IZGOTOVLJENIH OBLAČIL JE VAŽNO, DA VESTE, KATERA TRGOVINA JE NAJBOLJ UGODNA ZA VAS?

Tvrdka F. I. GORIČAR

NA SV. PETRA CESTI je prvorazredna in edina konfekcija V LJUBLJANI,

ki ima poleg tudi veliko manufakturno trgovino, založeno z najmodernejšimi blagovi za moške in damske obleke, površnike in kostume. — Trgovini ima priloženo tudi lastno šivalnico z najboljšimi moškimi in damskimi močmi za izdelavo konfekcije, kot tudi za vsakovrstna moška in damska dela po meri. — Ako torej izgotovljenih oblačil ne morete izbrati iz zaloge, imate na izbiro vsakovrstno blago na metre, ter se Vam lahko takoj po Vaši želji izgotovi! Za prvovrstno izdelavo in dober kraj se jamči! Ker se dela vse v lastni režiji, so cene brezkonkurenčne!

**Dolenc
Josip**

Sv. Petra c. 19

Telefon šte. 22-62

Velika zaloga vsakovrstne
kožuhovine za plašče, paletoe
in našivke

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!
Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci,
našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači

**obrestuje hranilne vloge
najugodnejše**

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%.